

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Bulla Coenæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Villalobos, tom. 2. tract. 1. diff. 15. num. 5. docet universaliter; dari posse parvitatem materiæ in blasphemis, unde fiant peccata solum venialia: quia non est major ratio, cur in aliis peccatis, quæ etiam sunt offensæ Dei, detur, & in hoc non, atque, esse solum veniale, rebus ridiculis adhibere verba Sacræ Scripturæ absque debita reverentia, p. 5. tract. 5. resol. 3.

Et certum est, fieri veniale ex defectu deliberationis. Etiam in consuetudinariis.

6. † Omnes autem admittunt blasphemiam esse posse peccatum veniale & defectu deliberationis, seu ex inadvertentia. † Quod etiam procedere dicendum est cum Laymann lib. 1. tract. 2. cap. 3. numer. 6. contra Tannerum in 2. 2. disputat. 1. quæst. 8. dub. 7. num. 141. si inadvertentia contingat in prava consuetudine blasphemandi? Nam, ubi poenitens pravam consuetudinem per poenitentiam retractavit, si acindè inadvertentur in blasphemiam incidat, non ei imputabitur ad peccatum, quia nō est voluntarium in se, ut supponimus nec in causa, nimirum in consuetudine: nam hæc, cum sit retractata, non est amplius voluntaria, p. 3. tr. 5. resol. 62.

Blasphemia consuetudinaria non habet novam malitiam, præter ipsam consuetudinem.

7. Blasphemia consuetudinaria non habere aliam malitiam, quam pravam ipsam consuetudinem, quæ est sua causa, modò inadvertenter proferatur, docet contra Texeda, Mazuch de Casib. refer. disp. 2. cap. 16. diff. 4. n. 74. Cujus eadem ratio est, quæ de juramento inadvertenter dicto, p. 10. tr. 14. res. 13.

Blasphemia in ebrietate proferens non incidit in censuram

8. Blasphemiam in ebrietate proferentem, etsi illam præviderit, dū ebrius factus est, non incurrere censuram, quæ in aliis blasphemis posset coerceri, docet idē Mazuch. ibid. q. 3. n. 55. Quia nempe blasphemiam unum est peccatis quod vim rationis requirit, ut contumelia, maledictio, &c. p. 10. tract. 14. res. 68.

Blasphemia publica quæ dicitur.

9. Blasphemia publica (hæc enim, & consuetudinaria est quæ reservatur) dicitur, quæ coram sex personis proferretur: dum hæc sex personæ non sint filii vel famuli blasphemantis Sic Vid. & Finell. p. 10. res. & tractat. cit. vers. Notandum est.

Quot vice

10. Ad blasphemiam autem ex consue-

tudine, alii, ut Finell. cum sectatoribus, requiri decem vicibus in die blasphemari solitum: Alii, ut Vid. Homob. Petr. Belloch. quinque vicibus volunt part. & tract. cit. vers. Notandum, post principium.

in die ad blasphemiam consuetudinariam requirantur.

BULLA CŒNÆ.

1. † Bulla Cœnæ dicuntur processus generales, & sententiæ excommunicationis, quas singulis annis Feria V. in Cœna Domini Summus Pontifex fulminat contra quascunque personas delinquentes, & committentes crimina in eadem Bulla contenta. Sunt autem hujusmodi excommunicationes 20. totidem canonibus distinctæ.

Bulla Cœnæ continet viginti excommunicationes Papales latae contra

2. Prima excommunicatio fulminatur contra hereticos cujuscunque sectæ, eorumque credentes, receptatores, & fautores, Libros hereticorum legentes, imponentes, schismaticos, eosque, qui à Romani Pontificis obedientia pertinaciter recedunt. Circa hæreticos, quid requiratur, ut hanc excommunicationem incurrant, vide v. Hæresis. Circa hæreticorum fautores, receptatores, &c. adverte eos excommunicationem non incurrere, nisi fautori sit formalis, id est, nisi faveant præcisè, quia sunt heretici, secus si ratione consanguinitatis, &c. Incurrere verò, etiam si effectus factoriæ non sequatur. Vide v. Inquisitionum, à numer. 154. ubi etiam invenies, an in aliquibus casibus quis hæreticorum fautor dicatur. Circa legentes libros hæreticorum. Vide v. Hæreticorum libri.

Hæreticos, eorum fautores, libros legentes, & schismaticos.

3. Secunda excommunicatio fulminatur contra appellantes ab ordinationibus Summi Pontificis ad futurum Conciliū; & dantes ad hoc auxilium, consilium, vel favorem. Tertia contra omnes piratas cursarios, & latrones maritimos discurreres mare Ecclesiæ, eorumque fautores, & receptatores: Pro hoc adverte non comprehendi decurrentes per alia maria Papæ feudalia, nec decurrentes.

Appellantes à Papa ad futurum concilium. Piratas. Surripientes bona Christianorum naufragantium.

Occurrentes per alia maria feudalia Papa non incidunt in excommunicationem, Bona naufragantium ab alto accepta per donationem, vel furtum non inducunt excommunicationem, nec similia.

Nec qua reperiantur in flumine cum cymba, sed qua à mari ingrediuntur flumen.

Nec qua cura animæ Domino reddendi, nec bona capta fidelibus ad infidelibus etiam iusta.

Imponentes nova pedagia & gabellas, vel augentes antiquas.

rentes, & non deprædantes, *par. 9. tract. 7. resol. 73.* Quarta contra surripientes bona naufragantium, sive in navibus, sive ex illis ejecta, sive in littore, quocumque privilegio non obstante. Sed nota per bona naufragantium ab alio accepta, per donationem, vel furtum non incurrit in excommunicationem, *par. 9. tr. 8. ref. 36.* Nec qui consilium, auxilium, & favorem præstat, *ibid. §. mihi verò.* Item dicendum est de Christianis auferentibus bona piratarum naufragantium, nec surripientes bona Christianorum, quæ in manibus infidelium cum assicuratione illa reddendi in certo loco, vel quomodolibet pereant, vel transportentur: sed si bona infidelium in manibus Christianorum cum simili assicuratione, sint surripientes talia bona, incidunt in excommunicationem, *ibidem. §. Nota etiam.* Quod si imminente tempestate, & periculo naufragii bona in mare ejecta, vel in navi posita surripientis est immunis ab hac excommunicatione. Non valet tamen si auferatur aliquid positum in Cymba posita in flumine; sed si bona per flumen à mare ingrediuntur, incidunt talia bona surripientes; si verò accipitur cum animo Domino reddendi, etiam si illis utantur non incurritur, sed si animo mutato non reddendi incurritur, quando verò surripiantur bona fidelium ab Infidelibus capta, licet iuste, non incurritur in excommunicationem, (capta ex naufragio loquitur,) *ibidem in fine. Notandum 4.*

4. Quinta, contra imponentes pedagia, sive gabellas novas in terris suis, præter casus à jure concessos, sive licentia Summi Pontificis, aut impostas exigentes. Quam excommunicationem Gambarupta *de cas. reser. capitul. 5. num. 7.* & alii dicunt incurri à Barone, vel Universitate prohibente, ne panis, vinum, & alia comestibilia vendantur in alia taberna, quam in ea, quam ipsi constituunt, vulgò *Zagato*, si absque auctoritate id faciunt, quia hæc est quedam species vectigalis. Sed Filliucius *tomo 1. tract. 16. cap. 5. num. 110.* negat, atque hoc non revocari ad vectigal, sed potius ad

monopolium. Sed quidquid sit de hoc, certè dictæ tabernæ, seu *Zagato* non præjudicant Clericis, *pari. 5. tract. 1. resol. 20.*

5. Sexta fertur contra falsarios litterarum Apostolicarum. Septima, contra deferentes arma infidelibus, aut hæreticis per Sedem Apostolicam denunciatis. Vide partem nonam, *tract. 7. resol. 15.* ubi curiosa invenies pro hac materia. Necnon etiam armorum materiam, ferum, stannum, instrumenta bellica, & quos, & cæter. Item contra omnes narrantes res ad statum Christianæ Reipublicæ pertinentes in damnum Christianorum. Item contra consilium eisdem dantes in damnum Christianorum. *ibidem ref. 16. per totam.*

6. Circa hanc censuram, putat Reginaldus, *tom. 1. lib. 9. cap. 18. num. 301.* probabile esse, non incurri à deferentibus arma infidelibus cum majori utilitate, & minori damno Christianæ Reipublicæ. Sed contrarium docet Mendoza *in 2. 2. disput. 76. sect. 3. num. 130.* Nam alioqui omnes censerent, suam mercaturam utiliore esse Christianis; si talis lex in perpetuum oblivionem duceretur, cum nemo facile ob violationem puniri posset. Unde, si qua Respublica id de suis mercatoribus censeret, consulere deberet Summum Pontificem, ut de Rebus publicis Genuensium, & Venetorum piè credendum est, *p. 5. tract. 13. ref. 15.* Et qui vendunt in terris Christianorum arma, *p. 9. tr. 7. ref. 16. §. Quarto 2.*

7. Narrantes consilia ver. gr. nostri Regis referentes illa infidelibus, secundum Suarez *in 3. par. tract. 5. disputat. 21. sect. 2. n. 58.* non incurritur hanc excommunicationem. Nam putat, pronomen *illis* quando dicit Pontifex: *Illasque ad id consilium, aut auxilium præstant;* referri ad Turcas, non ad facientes certiores de rebus Christianorum Turcam. Sed secundum Mendozam *in 2. 2. disput. 76. sect. 3. §. 68.* incurritur, quia putat pronomen *illis* ad utrosque referri; quia utrunque juvat intentionem Pontificis. Et præterea ipsum consilium datum proditori Turcæ est favor Turcæ, quem *carò*

Falsificantes litteras Apostolicas.

Deferentes ad infideles arma, alia, ve bello inservientia, vel consilia.

caro emeret. Utraque sententia est probabilis, p. 5. tr. 13. ref. 13. Adverte etiam non prohiberi in hoc canone deferre arma haereticis non denunciatis; quia solum fit mentio de denunciatis. Nec verò comprehenduntur sub nomine hostium Christiani nominis, ut ait Lora in 2. 2. disp. 52. n. 7. quia gloriantur nomine Christiano, & Turcis nobiscum bellum indicunt. Ita Mendoza in 2. 2. disp. 76. sect. 3. §. 83. Hic est verus sensus, p. 5. t. 13. r. 14. †

Excommunicantur ite impedientes eos, qui Romam transferunt vi- tualia &c. Seclusa urgente neces- sitate.

8. † Octava excommunicatio lata est contra impedientes, ne victualia, alique necessaria, ad usum Romanae Coenae deferantur. † Circa hanc excommunicationem est unum dubium: an si v. g. in Sicilia adesset maxima frumenti penuria, & navis frumentaria Romam pergens, ventorum impetum ad nostrum litus accederet. Prorex, & Ministri ejus, tale frumentum detinentes, incidere in excommunicationem? Negat Duard, in Bull. Coen. l. 2. can. 8. q. 4. num. 2 quia fames in tali casu excusat à culpa mortali, & ubi lethalis culpa non contrahitur, ibi excommunicatio locum non vendicat, can. nullus 11. quest. 3. Sed Sousa ibid. c. 9. disp. 53. conclus. 1. n. 3. id verum putat si Romae non esset eadem indigentia; secus verò, si esset. Sed, si casus contingeret, cogitarè. Nam, ut ait Glossa in cap. discipulos, distincto 5. tempore necessitatis omnia sunt communia, maxime cibaria, p. 3. tr. 6. ref. 32. §. Non reticent, & p. 9. tr. 11. ref. 17.

Item vexantes eos, qui commorantur in Curia vel ad illam veniunt, aut ab ea recedunt. Item ledentes Romipetas, &c. Item offendentes S. R. E. Cardina, les & alios Prelatos.

9. † Nona excommunicatio fertur contra eos, qui venientes ad Sedem Apostolicam, aut ab ea recedentes, interficiunt, mutilant, spoliant; capiunt, detinent: vel id faciunt, usurpara temerè jurisdictione, quando in Curia commorantur. Decima, contra interficientes, mutilantes, vulnerantes, depradantes Romipetas, id est eos, qui devotionis causa Romam petunt, vel in ea commorantur, aut ab ea recedunt.

10. Undecima, contra interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter persequentes Sanctae Romanae

Summa Diana,

Ecclesiae Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Sedisque Apostolicae Legatos, vel Nuncios. Circa hunc Canonem multa dicenda sunt in gratia Cardinalium. †

11. Primum ergo, hanc excommunicationem non incurrit Cardinalis seipsum percutiens; sicut nec Clericus percutiens seipsum incurrit excommunicationem, cap. si quis suadente. Ita Bonica disputat. l. 9. q. 12. punct. 3. num. 3. contra Duardum hic quest. 8. num. 8. & q. 22. n. 2. p. 3. tract. 5. ref. 81. in fine, & par. 5. tr. 2. ref. 84.

Sed hanc excommunicationem non incurrit Cardinalis seipsum percutiens.

12. Secundò, incurrit percutiens Cardinalem, etiam si nondum cappellum habuerit: quia, quando quis in Cardinalem nominatur, & assentitur, verè Cardinalis efficitur; cappellum verò accidentarium est. Ita Bonacina in hunc locum disp. 2. q. 12. punct. 2. num. 3. & alii par. 5. tr. 2. resol. 74. §. Unde ex his.

Incurrit verò alium, etsi percussus, nondum gallorem habet.

13. Tertio, incurrit excommunicationem, insultum faciens ad domum Cardinalis, & sic ei verecundiam inferens. Nam finis hujus Canonis est, providere dignitati Cardinalium, ut ab omnibus debito afficiantur honore, cui finis hujusmodi verecundiam multum contrariatur. Ita Alterius de cens. tom. 1. l. 5. disp. 12. c. 3. contra Filliucium tom. 1. tr. 16. c. 9. n. 245. par. 5. tr. 2. ref. 81.

Et incurrit insultum faciens ad ejus domum cum decore.

14. Quarto, offendentes Clericos familiares Cardinalium incurrun sine dubio excommunicationem reservatam Summo Pontif. in cap. felicitis, de poenis in 6. de quo infra. Excommunicationem verò hujus canonis Acofta in Bull. Coen. q. 65. ait, non incurrere, etiam si illos offendant in ipsorum Cardinalium praesentia, & ipsorum intuitu, quia in canone non exprimentur. Sed Sayrus l. 3. c. 15. n. 3. putat, hanc etiam incurrere, par. 5. tr. 2. resol. 83.

Offendens ejus familia, rem.

15. Quintò, hanc excommunicationem incurrun, ratam habentes offensivam Cardinalium suo nomine factam. Item, satis probabile est incurrere mandantes offendi Cardinales; etiam si effectus non sequatur. Nam in hoc Canone aequè principaliter excommunicantur mandantes offendi, & offendetes. Ita Duardus hic lib. 2. can. 11. q. 12. num.

Offensionem Cardinalium suo nomine factam ratam habens. Mandantes Cardinalem offendi, etiam effectum non sequente.

L

1. et 4.

1. 4. contra Ugolinum hic p. 2. c. 11. Et alioqui tales incurrunt excommunicationem cap. felicis, ut docet Peregrinus. p. 5. tr. 2. r. 87.

Cardinali
offensionem
non impe-
diens.

16. Sexto, hanc excommunicationem incurrit, qui offensionem Cardinalis, cum potest, non impedit. Nam talis favore dicitur ex cap. quanta, de sentent. excommunic. Idque verum est, non solum in Magistratibus, qui ad id tenentur ex officio, sed etiam in personis privatis, ex eod. cap. ut ait Ugolin. par. 2. c. 11. qui idem dicendum esse ait, si quis sine vitæ periculo poterat Cardinali opem ferre clamando, & non clamavit, pecunia redimendo, & non redemit. Ita ille contra Bonac. hic disp. 1. q. 12. punct. 7. n. 14. p. 5. t. 2. r. 88.

Et conspi-
rites con-
tra Cardina-
lem non re-
levant.

17. Septimo dubium est, an sciens, alios quos contra Cardinalem conspirasse, si non denunciaret, incurrat in excommunicationem hujus Canonis? Sed quid sit de hoc, certum est, ut notat Peregrinus de immunit. c. 11. n. 4. talis incurrere excommunicationem, & omnes pœnas cap. felicis ex Bulla Pii V. lata occasione mortis attentatæ contra S. Carolum Borromæum, in qua præcipitur, ut quis qualemcumque talis delicti notitiam habeat, teneatur revelare, p. 5. tr. 9. ref. 29. An verò reus in tali casu sit revelandus si per fraternali correctionem speratur emendatio, & periculum non sit in mora? Respondeo, id petendum ex iis, quæ dicemus de hæretico, & Confessario sollicitante. V. Denunciare, n. 50.

Et tandem
ejiciens Car-
dinalem de
sua terra
dominus,
&c.

18. Octavo, hæc excommunicatio extenditur etiam ad ejicientes Cardinales, & alios Prælatos à suis diœcesibus, terris, vel dominiis. Et quidem Duardus in hunc Canon. q. 6. num. 6. putat incurrere, si aliquis ex his ejiciatur ex aliqua terra, in qua habet jurisdictionem spirituales, temporalem, vel mistam. Sed ego tenco cum Naldo in sum. V. Bull. Cœn. num. 46. incurrere, etiam si ejiciatur à civitate, in qua natus est, vel domicilium habet, etiam si ibi nullam habeat jurisdictionem. Quia in hoc casu verificantur simpliciter verba Canonis: ordinario enim lo-

quendi modò terra originalis, domicilii, &c. dicitur sua. Incurrunt verò non solum Judices, & Magistratus, sed etiam jussa exequentes; nam idem est utrorumque delictum, ex Souvain Bull. Cœnæ ante disp. 60 n. 3. Item incurrunt ejicientes non solum vis, sed etiam verbis comminatoriis, dum modo sequatur effectus, & Card. recedat. Ita Filiuc. tom. 2. tr. 16. c. 19. n. 249. p. 5. t. 2. ref. 82.

Etiam in
quibus nul-
lam habet
jurisdictionem.

19. Non nota, quòd in cap. felicis de pœnit. in 6. offendentes Cardinales, declarantur rei læsæ majestatis, & incurrunt omnes pœnas quæ à jure latae sunt contra reos læsæ majestatis, ut sunt perpetua infamia, confiscatio bonorum, destructio ædificiorum, ineptitudo ad quemlibet actum judicii, &c. Vide Farinacium prax. crim. quæst. 112. à num. 75. Has autem pœnas ait Albanus de Card. quæst. 41. priv. 7. non incurrere eum, qui in Cardinalem injuriam solum verbalem proferret. Sed Manfred. de Card. det. 205. & alii tenent, incurrere etiam percussio, quæ hic nominatur, verificari potest tam de percussione reali, quam de verbali. Unde, eum hæc constitutio, ut potè in favorem Cardinalium lata, sit favorabilis, ad percussioem etiam verbalem extendi debet. Nota hic eum Gambacusta de immunit. lib. 5. cap. 40. n. 5. etiam Imperatorem offendendo Cardinalem, esse reum læsæ majestatis ex hoc capite, quia in eo nullus excipitur, p. 5. tr. 2. ref. 80.

Qui omnes
præterea sunt
læsæ majes-
tatis rei.

Etiam, si in
juriam sit tan-
tum verbalem
secundum
aliquos.

Et etiam si
offendat his
juri modis sit
Imperator.

20. ¶ Duodecima excommunicatio fertur contra occidentes, percutientes aut spoliantes eos qui recurrunt ad Rom. Curiam ob sua negotia, vel causas, aut eorum procuratores, advocatos, judices, &c. Decimatercia contra appellantes à litteris Apostolicis ad Curiam seculari, & subterfugium quærentes vel dantes ab illarum executione, persequentes eos, qui Romam recurrunt gratias impetraturi, eosque impediendes, ne obtentis utantur, &c.

Fertur pro-
pterea in hoc
Bulla excommu-
nicatio
contra latters
res recurrentes
ad Rom.
Curiam.
Contra ap-
pellantes ad
laicam potes-
tatem à Papa.
Et advocates
ad laicam tri-
bunalia caus-
as spirituales.

21. Decimaquarta, contra eos, qui per se vel alios auctoritate propria, cujuscumque privilegii prætextu avocant causas decimarum, vel alias spirituales,

aut

aut spiritualibus adnexas, ab Auditoribus, & Commissariis Papae aliisque iudicibus Ecclesiasticis ad laica tribunalia.

A quocun- que iudice Ecclesiastico.

22. Hanc excommunicationem, ait Bonacina, in Bull. Coen. tom. 3. disputat. 1. quast. 15. punct. 1. num. 7. incurrunt ab iis tantum, qui ad laica tribunalia advocant causas spirituales à iudicibus Sedis Apostolicæ. Nam illud aliisque est particula repetitiva, & relativa similitum. Sed dicendum cum Filliucio, tom. 1. tractat.

Etiā prae- textu negli- gentia.

16. cap. 20. num. 150. incurrunt ab advocantibus à quocunque iudice Ecclesiastico. Et falsum esse, quod particula *Missis*, semper sit repetitiva similitum, ut patet in l. fundum sub conditione, §. libertus, ff. de legatis. Adverte etiam, incurrunt ab advocantibus prædictas causas, eo quod iudices Ecclesiastici sint negligentes in iis cognoscendis. Ita Reginaldus tom. 1. lib. 9. cap. 22. num. 36. cap. verò filius, & alia similia, abrogari in hoc Canone, p. 3. tr. 1. ref. 55. Vide V. Iudex laicus, & v. Princeps secularis.

Contra Prin- cipes, & iu- dices laicos offendentes Ecclesiasticam libertatem.

23. Decimaquinta excommunicatio fertur contra Principes, & iudices laicos, qui quovis prætextu trahunt ad suum forum personas Ecclesiasticas, præter iuris canonici dispositionem, aut pragmaticas, & leges condunt, quibus in totum, vel in partem, directè, vel indirectè Ecclesiastica immunitas læditur, v. de etiam loca citata.

Vbi vide, quid dicen- dum de Mo- narchia Sici- lia, & simili- bus privile- giis Gallia- rum.

24. Quæres, an per hos Canones revocentur privilegia Regni Galliarum circa casus privilegiatos, quos ponit Chastaneus, in quibus laici Magistratus se intromittunt contra Clericos? Et privilegium Monarchiæ Regni Siciliae? Resp. Circa privilegium Galliarum, Binsfeldius com. de injur. & damno dato, cap. 7. concl. 13. ait revocati, Bovius part. 4. adag. 10. negat. Monarchiam Siciliae impugnant acriter Baronius, to. 12. anno 1097 & Catena in vita Pii V. defendunt verò Xibeca. alleg. manuscript. ad Marc. Anton. colum. Guevara de origine, & usu Monarchiæ Siciliae, & alii, par. 3. tr. 1. ref. 74. Vide loca citata.

Item contra

25. Decima sexta excommunicatio est

lata contra impediētes jurisdictionem iudicum Ecclesiasticorum. Decima septima, contra usurpantes jurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus Ecclesiasticos sine licentia Papæ.

impediētes jurisdictionem Ecclesiasticam.

26. Decima octava, contra imponētes, & exigentes gabellas, & onera quæcumque à personis Ecclesiasticis, eorumque bonis, sine expressa licentia Summi Pontificis. Vide circa hunc canonem v. Gabellas imponere. Verum hic nota, quod, si possunt Barones, & universitates statuere, ut comestibilia in una tantum taberna vendantur, vulgò Zagato, de quo supra dictum est, numer.

Eamque, vel Ecclesia fructus, & redditus sibi usurpantes. Item, contra imponētes, & exigentes gabellas à personis Ecclesiasticis.

4. hoc tamen statutum non potest ligare Clericos, sed si possunt aperire tabernas, & vendere vinum, nivem & alia recollecta in eorum prædiis, par. 5. tr. 1. ref. 20.

Contra officiales laicos se intromittentes in causis capitalibus Ecclesiasticorum.

27. Decimanona fertur contra iudices, & alios officiales laicos qui modolibet se interponentes in causis capitalibus personarum Ecclesiasticarum, illas processando, banniendo, capiēdo, &c. sine speciali licentia Summi Pontificis. Circa hanc excommunicationem dicemus v. Iudex laicus numer. 21. Quod Iudex laicus occultè processans Clericum; etiam animo mittendi informationes ad Iudicem Ecclesiasticum, illam incurrit. Vide ibi.

Etiā processum capientes occultè, mittendum ad iudicem Ecclesiasticum.

28. Vigesima excommunicatio lata est contra quoscunque usurpantes, invadentes, destruentes, detinentes Urbem, Regnum Siciliae, Sardiniam, Corsicam, & omnes civitates, terras, & loca, vel iura, ad Romanam Ecclesiam pertinentia.

Et tandē contra usurpantes, & invadentes bona, aut terras Romane Ecclesie.

29. Post hæc Pontifex hos casus, & excommunicationes, extra mortis articulum sibi reservat, & revocat quæcumque privilegia Principum, ut nequeant excommunicari, & fulminat excommunicationem latæ sententiæ contra eos, qui præsumerent absolvere aliquem ex prædictis aliter, quam per Bullam decretum est.

Haec autem excommunicationes sunt reservate Pontifici.

30. Hac autem clausula derogatoria docet Garcias tom. 2. part. 11. cap. 10. n. 30. derogari facultatem Bullæ Cruciatæ, sine per

An autem absolvi possint per absol-

*Cruciatam
Aliquis ne
gant.*

absolvendi ab huiusmodi casibus Bullæ Cœnæ, & testatur, sic dixisse Clement. VIII. in quodam examine Episcoporum. Et Bleda *opus. defens. fidei in causa Moriscorum, cap. 31.* observat, duos viros Hispanos repulso ab Episcopatu, cum examinarentur coram dicto Pontifice, quod dixerint, in Hispania casus Bullæ Cœnæ absolvi posse per cruciatam. Sed, hoc non obstante praxis Hispaniarum est, ut per cruciatam absolvantur casus huiusmodi præter hæresim, & fieri posse docent Rodriq. Sanch. & alii multi, quos citat, & sequitur Ludovicus à Cruce *in Cruc. disp. 1. cap. 10. dub. 12. num. 8.* Ratio est primò; quia in Bulla Cruciatæ hoc expressè conceditur; ergo si per Bullam Cœnæ singulis annis revocaretur, Pontifex singulis annis sibi contradiceret. Deinde; quia Sixtus V. post generalis derogationem supra factam apposuit exceptionem: nisi huiusmodi casus Bullæ Cœnæ in eis patentibus litteris expressè comprehendantur. Sed in Bulla Cruciatæ comprehenduntur, excepta hæresis ergo. Vide dictum de la Cruz, *p. 1. tr. 11. ref. 96. & p. 4. tr. 4. ref. 18.*

31. Sacerdos approbatus ab Ordinario potest absolvere à casibus dubiis incœna Domini, Pelizarius, & alii, *par. 2. tr. 14. r. 8. v. 63. §. Nota.*

*Appellans
ad concilium
generale cō-
gregatum à
Papanon in-
cidit in cen-
suram Bullæ.
Nec qui le-
git Adonem
Marini.*

32. Appellans à Papa ad Concilium generale congregatum actu existens, non ad futurum, non incidit in censuram Bullæ Cœnæ, cum Ugolino, nec consilium dantes. Reginald. & coram DD. *par. 10. tract. 11. ref. 60.* & maximè quando esset evidens iniustitia, *ibidem §. Nota hic etiam.*

*Libros pro-
hibitos pos-
sumus con-
signare con-
fessario, &
non per nos
comburare.*

33. Legens Adonem Marini non incurrit in censuram Bullæ Cœnæ Carena, *p. 10. tr. 12. ref. 48.* Tutius est libros prohibitos deferre confessario, ut sancto Officio deferat, quam per se comburere. Dian. *ibid. §. Sed si aliquis.*

*Legens in-
scriptionem
libri hæreti-
calis, non in-
currit cen-
suram.*

34. Legentem inscriptionem libri hæreticalis, quemadmodum & qui minus legent quam unicam paginam, dixere Sanch. Sà, Vidald. & alii non incurrit Bullæ censuram. Puto tamen ea censura

ligari, qui legeret Epistolam, concionem, aut aliam papyrum hæretici soluta, quavis liber non sit, *p. 10. tr. 12. ref. 47.* ubi curiosa hac de re variorum placita.

*Bene tamen
qui legeret
Epistolam,
concionem,
&c.*

BULLA COMPOSITIONIS.

1. Bulla Compositionis est peculiare diploma Pontificis, in qua conceditur cuilibet habenti debita incerta, aut bona male acquisita ignoto domino, infra summam 300. aureorum, & viginti unius cum carenis octo, & granis. ut accipiendo tot Bullas, quot requiruntur, computando per singulas Bullas uncias duas tarenos septendecim & granos quatuor, illa sibi retineant. Ita tamen, ut talia debita, aut furta incerta facta non sint ex confidentia talis Bullæ. Si verò summa debitorum, &c. excedat summam præfatam, non potest debitor uti beneficio Bullæ, saltem quoad excessum, sed potest facere peculiarem compositionem cum Commisario Cruciatæ. Circa hæc Bullam sunt aliqua dubia, ¶

*Bulla com-
positionis
quid sit, &
ad quantam
summam
infervidat?*

2. Primum est. An debitum contractum cum multis de civitate, ut est illorum, qui falsis mensuris, aut ponderibus vinum, frumentum, oleum, & similia vendunt, dicatur incertum, ut per Bullam compositionis possit retineri? Affirmat Trullench *in Cruc. lib. 2. dub. 4. numer. 4.* Sed Becanus *in 2. 2. tomo 2. quest. 44. numer. 2.* & alii communiter negant. Nam in his casibus, quamvis ignorentur omnes ementes in particulari, & summa, in qua unusquisque fraudatus sit; est tamen conjectura plus; minus perseverare eisdem ementes, vel illorum hæredes: quibus proinde fieri par restitutio, modo quem ponit Filliucius, *tomo 3. tractat. 32. cap. 4. numero 97.* & Molina *de institut. tomo 3. tractat. 2. disputat. 745. numero 4.* Ut scilicet, quanto in mensura, & pondere carius vendebat, tanto majoribus utens vilius vendat, usquequò totam summam restituat saltem pluribus eorum, qui damnium passi sunt. Igitur, cum huiusmodi

*Bulla com-
positionis
non possunt
uti fraudan-
tes in pon-
dere, & mē-
sura, quia
hoc debitum
non est in-
certum.*

*Idem die de
Senatore quò
vendebat ci-
vitati fru-
mentum ca-
rius, quam
e mebat.*

modi